

‘Perspectief voor ieder kind’

**Jaarverslag Hoogbegaafdheid
2022-2023**

Inleiding

Het samenwerkingsverband PPO NK heeft eind maart 2019 een subsidieaanvraag Hoogbegaafdheid ingediend bij het ministerie van OCenW. Deze aanvraag is in november 2019 toegekend, waarmee het samenwerkingsverband over een periode van vier jaar extra middelen krijgt om tot een dekkend aanbod te komen voor de (hoog)begaafde leerlingen in de regio.

Er is een actieve netwerkgroep die de activiteiten initieert, uitvoert en/of coördineert. De netwerkgroep bestaat uit een vertegenwoordiging namens de schoolbesturen, een externe HB-specialist, vertegenwoordiging vanuit de Trimarvan, een beleidsmedewerker van de gemeente Alkmaar, oudervertegenwoordiging, leerkrachten, een beleidsmedewerker van de jeugdzorgaanbieder (Parlan), een consultant van het samenwerkingsverband, de HB-coördinator-samenwerkingsverband en de externe projectleider HB. De laatste is ook voorzitter van de netwerkgroep.

De basis voor de subsidieaanvraag is een project- en activiteitenplan waarin de activiteiten zijn benoemd ter verbetering van het ondersteunings- en onderwijsaanbod voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid. We hebben dit projectplan gezamenlijk met de gemeenten, jeugdhulpaanbieders en ouders opgesteld en in de bijeenkomsten van de netwerkgroep HB om tafel gezeten om te zorgen voor onderlinge afstemming en commitment.

Het doel van het activiteitenplan is om er voor te zorgen dat we, met het inrichten van een dekkend ondersteuning continuüm, een goede en duurzame ondersteuningsstructuur voor onze hoogbegaafde leerlingen kunnen opbouwen.

Dit doen we door te werken met een gezamenlijke procesinrichting met voor elk werkgebied een hb-coördinator en voor elke school een hb-coördinator of hb specialist, die een aanjaagfunctie heeft ten aanzien van de basisondersteuning om zo tot een passend aanbod te komen. Binnen het samenwerkingsverband wordt tijdelijk een hb-coördinator-samenwerkingsverband aangetrokken, die een belangrijke schakel is tussen het samenwerkingsverband en de werkgebieden.

We identificeren onze eigen 'good practices' en gebruiken deze om verschillende werkgebieden onderling te versterken. Wat gaat goed en wat vanuit de eigen praktijk nemen we over in de andere werkgebieden.

We blijven overleggen, bespreken en afstemmen met alle samenwerkingspartners over de inrichting en organisatie van de aansluiting van jeugdhulp en (passend) onderwijs in en om de school. Op deze manier creëren we een flexibele werkwijze voor de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen.

Verder gaat samen met de voorschool en het voortgezet onderwijs gekomen worden tot een doorlopende ontwikkelingslijn van de voorschool naar het primair onderwijs en van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs.

Samenvatting activiteiten schooljaar 2022/2023

Als onderlegger voor de activiteiten ligt er een activiteitenplan. Hierin staan de plannen en activiteiten die we in de afgelopen jaren hebben uitgerold. Gaandeweg kunnen die worden bijgesteld en aangevuld met nieuwe inzichten.

In het schooljaar 2022/2023 hebben we de volgende activiteiten gerealiseerd:

a. Scholing hb-coördinatoren van de scholen

Op (bijna) iedere school is nu een hb-coördinator-school aanwezig. Een aantal hb-coördinatoren-school heeft een opleiding gedaan over hoogbegaafdheid. Er zijn echter ook hb-coördinatoren-school die wel veel affiniteit hebben met deze leerlingen en zelf al veel uitzoeken, maar nog niet een opleiding hebben genoten. In het schooljaar 2021/2022 is de eerste groep deelnemers (22 personen) gestart met de opleiding. Dit opleidingstraject is ook aan een tweede groep deelnemers (10 personen) in het schooljaar 2022/2023 aangeboden.

b. Verdiepende opleiding HB

Naast de opleiding tot hb-specialist in de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023 is aangeboden, is er ook een verdiepende opleiding hb vormgegeven en aangeboden. Aan deze opleiding nemen hb-coördinatoren van de scholen deel die al een basisopleiding tot hb-specialist hebben afgerond, maar die zich verder willen

bekwamen en verdiepende kennis willen opdoen. Aan deze opleiding nemen 9 personen deel en deze is nog in volle gang.

c. Studiedagen

Doel van de studiemiddagen is het laten ontstaan van verbinding tussen leerkrachten en daardoor een schaalvoordeel waardoor eerder passende oplossingen gevonden kunnen worden, het beter afstemmen van het aanbod op elkaar en binnen de regio, en het realiseren van een duurzame kennisinfrastructuur in onze regio op het gebied van hb. Vanaf het schooljaar 2022/2023 hebben de hb-coördinatoren van de werkgebieden een belangrijke rol gekregen in het organiseren van deze kennisdeling. Zij weten wat er leeft in de scholen en waar er behoefte aan is. In de afgelopen schooljaar hebben we onze studiemiddagen georganiseerd in het kenniscentrum (hoog)begaafdheid.

d. Expertisedeling de Trimaran

Vanaf het schooljaar 2022-2023 neemt de Trimaran deel aan het overleg van de hb-coördinatoren van de werkgebieden. Hiermee dragen we zorg voor meer, eerdere en verbeterde uitwisseling tussen de Trimaran en de werkgebieden.

In de Trimaran is sinds het najaar van 2022 het Kenniscentrum hb gevestigd. Ook dit zorgt voor meer bekendheid en expertisedeling van de Trimaran in de regio.

e. HB bijeenkomst voor po en vo

Voor een soepele overgang van hoogbegaafde leerlingen is het van belang dat het primair en het voortgezet elkaar weten te vinden, dat ze van elkaar weten welke taal gesproken wordt en elkaars werelden leren kennen. Dit leidt tot meer kennis en begrip naar elkaar en bovendien tot meer samenwerking rondom een hoogbegaafde leerling. Om te komen tot deze samenwerking is in mei 2023 een bijeenkomst georganiseerd voor de specialisten hoogbegaafdheid vanuit het voortgezet onderwijs en de hb-coördinatoren vanuit het primair onderwijs. Ontmoeting is volgens ons de sleutel voor een succesvolle afstemming tussen po en vo. Tijdens de bijeenkomst is hier, naast een kort en aansprekend inhoudelijk programma, uitgebreid ruimte voor geboden.

f. Bijeenkomst over de overgang PO/VO

Begin februari is er een online bijeenkomst georganiseerd over de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen. Deze bijeenkomst was zowel voor ouders en leerlingen als voor leerkrachten groep 8 en IB-ers georganiseerd. Tijdens de bijeenkomst hebben Anna Lont, projectleider hb VO en Ingrid Twaalfhoven, consultant swv VO NK, de deelnemers in een korte presentatie geïnformeerd over:

- De overgang po-vo voor hoogbegaafde leerlingen
- En de mogelijkheden die er zijn binnen onze regio voor hoogbegaafde leerlingen.

De bijeenkomst was wederom een groot succes. Het voornemen is om deze in het schooljaar 2023/2024 wederom aan te bieden.

g. Opleiding Jonge Kind

Het is van belang om een doorgaande ontwikkellijn tussen de voorschool en het primair onderwijs te hebben. Er is in de afgelopen periode een pilot uitgezet om te kijken wat de effecten zijn op de ontwikkeling van de doelgroepkinderen wanneer we de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de onderbouw gaan scholen in het begeleiden van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong. Een aantal scholen en IKC's heeft deelgenomen aan deze pilot 'een goede start voor hb-kinderen'. Op deze manier is er bij de peuters al sprake van een rijke leeromgeving en zal de overgang van peuter naar kleuter en van kleuter naar groep 3 nog soepeler verlopen. In het schooljaar 2022/2023 is de opleiding voor het jonge kind nogmaals aangeboden.

h. Bijeenkomsten voor ouders en leerlingen

Betrokkenheid van ouders vinden wij essentieel en stimuleren wij ook. Wij hebben daarom speciaal voor ouders een plek ingeruimd op ons digitale kenniscentrum hb. In dit kenniscentrum hb kunnen zowel ouders, kinderen als professionals informatie halen en brengen.

Wij vinden het ook belangrijk dat er ruimte is voor bijeenkomsten voor onze hoogbegaafde leerlingen en hun gezin. Daarom hebben wij in het schooljaar 2022-2023 verschillende inloopochtenden voor ouders, informatieavonden en gespreksavonden voor leerlingen en hun ouders georganiseerd in het kenniscentrum hb.

i. Kenniscentrum HB

Om informatie en kennis te delen met elkaar en te leren van en met elkaar is een digitaal en fysiek kenniscentrum begaafdheid ingericht. Hierin kunnen zowel ouders, kinderen als professionals informatie halen en brengen. De link naar het kenniscentrum hb is: <https://werkplaats.ppo-nk.nl/groups/216-kenniscentrum-hb/welcome>

Hiermee willen we preventief inspelen op vragen rondom kinderen met (vermoedelijk) hoogbegaafdheid van kinderen, scholen en ouders en andere professionals. Het doel is kennis vergroten, ervaringen delen en voorkomen dat kinderen met veel potentieel vastlopen in de ontwikkeling.

Het kenniscentrum is laagdrempelig en gemakkelijk benaderbaar voor zowel scholen als ouders. Het kenniscentrum bestaat uit een online community en een fysieke ontmoetingsplaats, waar lesboeken en materialen ingezien kunnen worden. Het fysieke deel is bij de Trimaran geïmplementeerd.

Dit kenniscentrum wordt zowel fysiek als online de vind- en ontmoetingsplaats voor alles rondom (hoog)begaafdheid.

j. HB-coördinatoren werkgebieden

Elk werkgebied heeft met ingang van de zomer 2021 een hb-coördinator. Deze hb-coördinatoren van de werkgebieden en de hb-coördinator van het samenwerkingsverband zijn met elkaar vanaf januari 2021 een lerend netwerk gaan vormen. Zij vormen de spil in de kennisdeling. De hb-coördinator van het werkgebied is het aanspreekpunt voor alle scholen in het eigen werkgebied en kan op individueel, groeps- en schoolniveau ingeschakeld worden voor advisering en begeleiding van (hoog)begaafde kinderen.

Voor een verdere ontwikkeling van het aanbod in ons samenwerkingsverband zijn deze hb-coördinatoren van de werkgebieden van cruciaal belang. Zij zijn de 'linker pin' tussen het samenwerkingsverband en de scholen en zij versterken de uitwisseling tussen de werkgebieden. Zij zijn op de hoogte van onze eigen 'good practices' en weten waar welke expertise binnen onze regio te vinden is.

Elk werkgebied heeft daarnaast een werkgroep hb waar alle hb-coördinatoren van de scholen samen met de hb-coördinator van het werkgebied in bijeen komen. Elk werkgebied stelt de komende periode een ontwikkelplan rondom hb op specifiek gericht op het eigen werkgebied.

Dit alles helpt om steeds te blijven werken aan dat waar de behoefte vanuit de scholen en de kinderen ligt.

k. Bovenbestuurlijke plusklas

Met de pilot bovenbestuurlijke plusklas krijgen leerlingen tijdelijk aanvullend onderwijs op maat, passend bij de leerbehoefte van meer- en hoogbegaafde leerlingen. Deze plusklas is met ingang van het schooljaar 2021/2022 ingericht voor de basisscholen in werkgebied Alkmaar Zuid en Oost. Leerlingen waarvan de school handelingsverlegen is wat betreft onderwijsaanbod en/ of peercontact kunnen voor deze klas aangemeld worden, waarop een zorgvuldige aanmeld- en selectieprocedure zal volgen.

De pilot is door de werkgroep gevolgd en gemonitord, om hier ook voor de toekomst en voor de andere werkgebieden lering uit te trekken. Omdat de pilot in een behoefte blijkt te voorzien, is besloten om te continueren en om ook in de andere werkgebieden een bovenbestuurlijke plusklas in te richten. In de werkgebieden Heerhugowaard Noord en Zuid is deze bovenbestuurlijke plusklas, voor zowel het jonge kind als voor de groepen 5 t/m 8, begin 2023 van start gegaan. In het najaar 2023 is ook een bovenbestuurlijke plusklas in het werkgebied Heiloo gevormd, waarin zorg en onderwijs nauw gaan samenwerken.

l. De Trimaran

Met de Trimaran bieden we vastgelopen meer- en hoogbegaafde leerlingen een voorziening waarin ze zo thuisnabij en inclusief als mogelijk begeleiding kunnen krijgen. We bieden een passende plek aan leerlingen die in het reguliere onderwijs vastlopen en dreigen uit te vallen, waarbij de afwezigheid van (cognitief) talent niet de aanleiding is en waar, bij passende begeleiding op hun ondersteuningsvragen, nog een regulier uitstroomprofiel te verwachten is. Deze leerlingen hebben een onderwijs-zorgvoorziening nodig om tot ontwikkeling te komen.

In deze begeleiding zijn er drie onderliggende doelstellingen:

1. Leerlingen dichter aansluitend op hun ontwikkelingsniveau en tempo ondersteunen;
2. Leerlingen die anders in speciaal (basis)onderwijs terecht zouden komen in het reguliere onderwijs behouden en hun kans op doorstroom naar regulier VO vergroten;
3. Geheel of gedeeltelijk thuiszitten voorkomen.

De voorziening de Trimaran wordt jaarlijks geëvalueerd op de volgende thema's:

- Passende combinatie van onderwijs en jeugdzorg;

- Aanmelding en doelgroep;
- Persoonlijke leer- en ontwikkeldoelen

Binnen deze thema's worden in ieder geval de volgende doelstellingen getoetst:

- Sluiten we dichterbij op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen;
- Verbeteren we het uitstroomperspectief van de leerlingen;
- Voorkomen we thuiszitten.

In juni 2023 heeft de projectgroep De Trimaran de jaarlijkse evaluatie aan de netwerkgroep hb aangeboden.

m. Inventarisatie HB

In 2020 is er door het samenwerkingsverband een inventarisatie hb uitgezet onder alle scholen. De bevindingen uit deze inventarisatie zijn gebruikt om een startpunt te bepalen vanuit waar we het aanbod voor de doelgroep konden versterken.

Om een beeld te krijgen van het huidige niveau van ondersteuning en het aanbod op schoolniveau en de wijze waarop dit aanbod wordt vormgegeven, en om de ervaringen met onze inzet in de afgelopen periode op te halen, is er in het schooljaar 2022-2023 wederom een inventarisatie onder alle scholen in onze regio gehouden. De bevindingen uit deze inventarisatie zijn van belang voor onze regio. Hiermee kunnen we met elkaar bepalen waar we staan in ons aanbod voor deze doelgroep, op welke wijze we ons aanbod gaan versterken en wat daar nog voor nodig is.

n. Subsidie aanvraag

Eind september hebben we een aanvraag ingediend bij het ministerie van OCW voor de subsidie begaafde leerlingen primair en voortgezet onderwijs 2023-2025.

In de laatste maanden van het schooljaar 2022-2023 zijn de voorbereidingen voor deze aanvraag gestart en is er door de netwerkgroep een projectplan opgesteld dat met de directeur-bestuurder, de consulenten en de deelnemersraad is besproken en akkoord bevonden. Dit projectplan vormt de basis voor de aanvraag bij het ministerie van OCW

Communicatie

a. Filmopname

Samen met het veld is een film (Deze film kun je [hier](#) vinden) gemaakt waarin we laten zien wat er de afgelopen periode in onze regio is gebeurd en waar wij trots op zijn.

b. Kenniscentrum HB en nieuwsbrieven

Om informatie en kennis te delen met elkaar wordt ook veelvuldig gebruik gemaakt van ons online kenniscentrum begaafdheid. In het afgelopen schooljaar zijn er twee nieuwsbrieven met informatie en good practices uit de regio verspreid. We maken op deze manier gebruik van onze eigen 'good practices' om verschillende werkgebieden onderling te versterken. Wat gaat goed en wat vanuit de eigen praktijk nemen we over in de andere werkgebieden.

c. Deelnemersraad

In het afgelopen schooljaar is de deelnemersraad middels korte verslagen geïnformeerd over de ontwikkelingen. In de deelnemersraad van eind mei is een presentatie gegeven en is meer specifiek gesproken over de inzet en het aanbod vanuit de netwerkgroep hb en de inzet in de nieuwe subsidieregeling schooljaar 2023-2025.

Vooruitblik

Er zijn dit jaar een flink aantal zaken in gang gezet. Het is goed om te merken dat het thema hoogbegaafdheid steeds meer een plek krijgt in het aanbod op scholen. Collega's van verschillende scholen en besturen gaan steeds meer met elkaar in gesprek, delen ervaringen en willen graag leren van elkaar.

Volgende projectperiode zal de ingezette lijn worden voortgezet. De hierboven genoemde punten zullen een verdieping en vervolg krijgen. Er wordt verder ingezet op het organiseren van scholing, het delen van kennis en het inzichtelijk maken van de expertise op de verschillende scholen. Daarnaast willen we in de komende projectperiode onderzoeken op welke wijze we een (semi) voltijds hb aanbod kunnen vormgeven. Met als

belangrijk uitgangspunt dat dit aanbod er niet toe mag leiden dat deze kinderen helemaal apart onderwijs krijgen. En dat ze niet helemaal uit hun (sociale) omgeving worden gehaald.